

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Tapahtumatilan esteellisyys, hyväksyttävä tavoite, välillinen syrjintä, hyvitys

Diaarinumero: YVTLTK XXXX/20XX

Antopäivä: XX.XX.2024

Pyörätuolilla liikkuva hakija oli ollut aikeissa osallistua vastaajan järjestämään, yleisölle avoimeen tapahtumaan. Hakija oli kuitenkin jättänyt osallistumatta tapahtumaan vastaajan ilmoitettua ennen tapahtumaa, että tapahtumatila on siten esteellinen, ettei sinne pääse pyörätuolilla. Hakija on katsonut vastaajan menettelyssä olleen kysymys häneen vammaisuuden perusteella kohdistuneesta syrjinnästä.

Vastaaja on todennut, ettei se ollut onnistunut löytämään taloudelliseen tilanteeseensa sopivaa esteetöntä tilaa. Tapahtuma päätettiin järjestää tilassa, jossa vastaaja koettiin arvokkaaksi yhteistyökumppaniksi ja jossa ymmärrettiin seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille järjestettävän tapahtuman edellytykset.

Lautakunta totesi, että vastaajalla on vammaisyleissopimuksen mukaisesti ollut tapahtumaa järjestäessään velvollisuus varmistaa vammaisille henkilöille yhdenvertainen pääsy tapahtumaan, johon osallistumista oli pidettävä avoimeen yhteiskunnalliseen kulttuurielämään osallistumisena. Vaikka hakija ei ollut saapunut tapahtumapaikalle, oli hän voinut olla henkilökohtaisesti esteellisen tapahtuman aiheuttaman syrjinnän kohteena, koska hänellä oli vastaajan ilmoituksen perusteella ollut perusteltu syy olla menemättä paikalle. Lautakunta katsoi, että asiassa syntyi oletama hakijaan hänen vammaisuutensa perusteella kohdistuneesta välittömästä syrjinnästä.

Vastaajan tavoitetta järjestää seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille turvallinen tapahtuma voitiin lautakunnan näkemyksen mukaan pitää yhdenvertaisuuslain 13 §:ssä tarkoitettuna hyväksyttävänä tavoitteena. Lautakunta kuitenkin totesi, että asiassa oli kysymys esteettömyyden ja saavutettavuuden takaamista koskevasta velvoitteesta, jonka laiminlyönnin syynä ei voi vedota velvoitteesta aiheutuviin kustannuksiin. Vastaaja ei ollut esittänyt, että sen saatavilla ei olisi ollut maksullisia esteettömiä tiloja tapahtuman järjestämiseen. Lautakunta katsoi, että tapahtuman järjestämistä pyörätuolia käyttävälle henkilölle esteellisessä tilassa pääasiassa tilan maksuttomuuden vuoksi ei voitu pitää asianmukaisena ja tarpeellisena keinona sinänsä hyväksyttävän tavoitteen saavuttamiseksi. Vastaaja ei siten ollut kyennyt kumoamaan asiassa syntynyttä syrjintäolettaa, ja sen menettelyssä oli katsottava olleen kyse hakijaan hänen vammaisuutensa vuoksi kohdistuneesta välillisestä syrjinnästä.

Lautakunta suositti vastaajaa maksamaan hakijalle 1 000 euron hyvityksen.

(Lainvoimainen)

Asian tausta

Hakija on ollut aikeissa osallistua vastaajan järjestämään tapahtumaan. Ennen tapahtumaa vastaaja on kuitenkin ilmoittanut tapahtumatilan olevan siten esteellinen, että pyörätuolilla kulkeva hakija ei pääse tilaan.

Hakijan vaatimukset

Hakija vaatii, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa vastaajan syrjivän hakijaa vammaisuuden perusteella, sekä kieltää vastaajaa syrjimästä hakijaa jatkossa.

Hakijan perustelut

Vastaaja on järjestänyt tapahtuman, johon hakija on ostanut lipun.

Vastaaja on kuitenkin ennen tilaisuutta ilmoittanut Facebook-yhteisöpalvelussa tekemässään julkaisussa, että vaikka tapahtumatila itsessään on esteetön, on kulku sinne ja siellä olevaan esteettömäksi tarkoitettuun vessaan portaiden kautta. Vastaaja on todennut saaneensa tapahtumaan käytetyn tilan käyttöönsä veloituksetta, mikä on ollut tärkeää vastaajan heikko taloudellinen tilanne huomioon ottaen. Vastaaja on julkaisussaan todennut ottavansa mielellään vastaan vinkkejä esteettömistä tiloista, joissa tilaisuuksia voisi järjestää veloituksetta.

Hakija on tilaisuuden järjestämispäivänä lähettänyt vastaajan häirintäyhdyshenkilölle sähköpostin vastaajan kotisivulla olleen ohjeistuksen mukaisesti. Viestissä hakija on todennut vastaajan järjestävän hakijaa ja muita vammaisia henkilöitä syrjivän tilaisuuden. Hakija on todennut ostaneensa lipun tapahtumaan, mutta ymmärtäneensä, ettei hän apuvälineidensä kanssa voisi osallistua. Hakija ei ole saanut viestiinsä vastausta.

Asiassa on vastaajan esittämällä tavalla kysymys siitä, saako tapahtumia järjestää kenellekään, mikäli liikuntarajoitteisten henkilöiden pääsyä tapahtumaan ei pystytä huomiomaan. Tilaisuutta ei saa järjestää, mikäli kyse on nyt kysymyksessä olevan kaltaisesta julkisesta tapahtumasta, tai esimerkiksi yhdistyksen sisäisestä, jäsenilleen järjestämästä tapahtumasta.

Vastaajan toiminta-alueella on saatavilla esteettömiä tiloja. Se, ettei tiloja ole nimenomaan sateenkaaritoimijoiden saatavissa, ei ole peruste vammaisten henkilöiden syrjinnälle. Hakija katsoo, että vastaaja ei ole esittänyt hyväksyttäviä perusteita tilaisuuden järjestämiselle.

Vastaaja on siten tahallisuudella syrjinyt hakijaa hakijan vammaisuuden perusteella. Syrjintää koskevan asian kannalta asiassa ei ole merkitystä sillä, että nyt kysymyksessä olevan tilaisuuden järjestäminen ei kuulu vastaajan ydintoimintaan. On kuitenkin todettava, että kysymys vaikuttaa olevan vastaajan varsin keskeisestä toiminnasta. Sillä, että vastaaja on yksityinen toimija, ei myöskään ole merkitystä syrjintää koskevan asian arvioinnissa.

Vastaajan vastaus

Vastaaja kiistää syrjineensä hakijaa.

Vastaajan perustelut

Vastaaja on pieni, vapaaehtoisvoimin toimiva yhdistys. Vastaaja ei rinnastu yhdenvertaisuuslain 4 §:ssä tarkoitettuun viranomaiseen, vaan se on yksityinen toimija. Vastaajan ydintoimintaa on erilaisten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen vertaistukiryhmien järjestäminen ja niiden mahdollistaminen, sekä toimiminen asiantuntijana seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä koskevissa

asioissa. Vertaistukiryhmien toiminta on järjestetty siten, että myös pyörätuolin, rollaattorin tai muun apuvälineen kanssa kulkevien henkilöiden on mahdollista osallistua.

Vastaaja ymmärtää, että syrjintä sattuu. Myös vastaaja on tapahtumapaikkoja ja yhteistyötahoja etsiessään saanut kokea välinpitämättömyyttä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tarpeita kohtaan. Vastaaja ei väheksy vammaisten henkilöiden oikeuksia tai heidän tarpeitaan, vaan etsii jatkuvasti ratkaisua tilaongelmaan. Tilojen esteellisyttä arvioitaessa on henkilöiden fyysisten rajoitteiden lisäksi otettava huomioon, että esteellisiä ovat myös tilat, joissa ei kunnioiteta henkilön fyysistä koskemattomuutta tai oikeutta määritellä oma identiteettinsä ja/tai sukupuolensa.

Asiassa on vielä otettava huomioon, että vastaajan taloudellinen tilanne ei mahdollista tapahtumien järjestämistä maksullisessa tilassa. Vastaaja ei ole löytänyt tilaa, joka olisi ilmainen tai hyvin edullinen ja kaikin tavoin esteetön, eikä se siten ole toistaiseksi ole järjestänyt iltatapahtumia.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsiteltävänä olevassa asiassa on vastaajan näkemyksen mukaan kysymys siitä, saako tapahtumia missään tilanteessa järjestää kenellekään, mikäli liikuntarajoitteisten henkilöiden pääsyä tapahtumaan ei pystytä takaamaan.

Nyt kysymyksessä olevaa tapahtumaa järjestettäessä tarkoitus ei ole ollut estää liikuntarajoitteisten henkilöiden osallistumista tapahtumaan. Tapahtuma on järjestetty tilassa, jonka omistajat ja henkilökunta näkevät vastaajan arvokkaana yhteistyökumppanina ja ymmärtävät seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille järjestettävän tapahtuman edellytykset. Vastaaja on arvioinut, että vastaavien tapahtumien epäminen valtaosalta jäseniä aiheuttaisi suhteellisesti enemmän haittaa huomattavasti useammalle henkilölle, kuin mitä nyt kysymyksessä olevan tapahtuman järjestämisestä on aiheutunut. Vallitsevissa olosuhteissa tapahtuman järjestämiselle on ollut hyväksyttävä tavoite ja keino tavoitteen saavuttamiseksi on ollut oikeasuhtainen.

Hakijan viittaama häirintäyhdyshenkilön sähköposti ei ole ollut käytössä viitattuna ajankohtana. Vastaajan kotisivulla on ollut ohje häirintäyhdyshenkilön tavoittamiseksi. Koska hakija ei ole toiminut ohjeistuksen mukaisesti, kukaan ei ole voinut vastata hänelle.

Esittelijän esitys

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo vastaajan menettelyssä olleen kysymys hakijaan välillisesti kohdistuneesta syrjinnästä. Lautakunta kieltää vastaajaa uusimasta syrjintää.

Lautakunta suosittaa vastaajaa maksamaan hakijalle 1 000 euron hyvityksen.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on kyse siitä, onko hakijaa syrjitty hänen vammaisuutensa vuoksi, kun hänen ei ole ollut mahdollista osallistua vastaajan järjestämään tapahtumaan tilan esteellisyyden vuoksi.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Yhdenvertaisuuslain 2 §:n 1 momentin mukaan yhdenvertaisuuslakia sovelletaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa. Pykälän 2 momentin mukaan lakia ei kuitenkaan sovelleta yksityis- eikä perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan eikä uskonnonharjoitukseen.

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentin mukaan ketään ei saa syrjiä muun muassa vammaisuuden perusteella.

Yhdenvertaisuuslain 10 §:n mukaan syrjintä on välitöntä, jos jotakuta kohdellaan henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa.

Yhdenvertaisuuslain 13 §:n mukaan syrjintä on välillistä, jos näennäisesti yhdenvertainen sääntö, peruste tai käytäntö saattaa jonkun muita epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella, paitsi jos säännöllä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia.

Yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaan vireillepanijan on syrjintää koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu.

Vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen (vammaisyleissopimus) 3 artiklan mukaan vammaisyleissopimuksen periaatteina ovat muun muassa esteettömyys ja saavutettavuus.

Vammaisyleissopimuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaan sopimuspuolet kieltävät kaiken syrjinnän vammaisuuden perusteella ja takaavat vammaisille henkilöille yhdenvertaisen ja tehokkaan oikeussuojan syrjintää vastaan syrjintäperusteesta riippumatta.

Vammaisyleissopimuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaan jotta vammaiset henkilöt voisivat elää itsenäisesti ja osallistua täysimääräisesti kaikilla elämänalueilla, sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet varmistaakseen vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn muiden ohella yleisölle avoimiin tai tarjottaviin palveluihin. Näitä toimia, joihin sisältyy saavutettavuuden esteiden tunnistaminen ja poistaminen, sovelletaan muun muassa rakennuksiin ja muihin sisä- ja ulkotiloihin. Artiklan 2 b kohdan mukaan sopimuspuolet toteuttavat asianmukaiset toimet, joilla varmistetaan, että yksityiset tahot, jotka tarjoavat yleisölle avoimia tai tarjottavia tiloja ja palveluja, ottavat huomioon kaikki esteettömyyden ja saavutettavuuden osatekijät vammaisten henkilöiden kannalta.

Vammaisyleissopimuksen 30 artiklan 1 c kohdan mukaan sopimuspuolet tunnustavat vammaisten henkilöiden oikeuden osallistua yhdenvertaisesti muiden kanssa kulttuurielämään ja toteuttavat kaikki asianmukaiset toimet varmistaakseen, että vammaiset henkilöt pääsevät paikkoihin, joissa tarjotaan kulttuuriesityksiä tai -palveluja.

Vammaisyleissopimuksen hyväksymistä koskevan hallituksen esityksen mukaan sopimuksen 9 artiklan mukainen esteettömyyttä ja saavutettavuutta koskeva velvoite on yksi yleissopimuksen keskeisimmistä läpileikkaavista teemoista. Sopimuspuolilla on tässä aktiivinen toimintavelvoite. (HE 284/2014 vp, s. 31)

YK:n vammaisyleissopimuksen toteutumista valvovan komitean mukaan sopimuksen tarkoittama saavutettavuus liittyy ihmisryhmiin, kun taas kohtuulliset mukautukset liittyvät yksilöihin. Velvollisuus turvata saavutettavuus on olemassa jo ennen kuin yksilö pyytää päästä johonkin paikkaan tai käyttää jotakin palvelua. Komitean mukaan sopimuksen 5 artiklan 2 kohdan mukainen syrjäntäkielto velvoittaa sopimusvaltiot selkeästi määrittelemään kielletyksi syrjinnäksi muun muassa avoimien palvelujen pariin pääsemisen epäämisen. (Committee on the Rights of Persons with Disabilities, General Comment No. 2 (2014), kappaleet 25 ja 29)

Syrjäntäolettaman syntyminen

Syrjäntäolettaman syntyminen yhdenvertaisuuslain 28 §:ssä tarkoitetulla tavalla edellyttää, että vireillepanijan esittämien tai muiden asiaa käsiteltäessä esiin tulleiden seikkojen perusteella voidaan objektiivisesti arvioiden olettaa syrjinnän kieltoa rikotun. Täyttä näyttöä syrjinnästä ei edellytetä, vaan riittävää on, että asiaa käsittelevälle viranomaiselle syntyy esille tulleiden seikkojen valossa perustellusti olettama syrjinnän kiellon vastaisesta menettelystä. (HE 19/2014 vp, s. 93)

Hakija on esittänyt vastaajan menettelyssä olleen kysymys hakijaan kohdistuneesta syrjinnästä, kun vastaaja on järjestänyt yleisölle avoimen tapahtuman pyörätuolia käyttävälle hakijalle esteellisessä tilassa.

Vastaaja on todennut yrittäneensä etsiä toiminta-alueeltaan esteetöntä tilaa siinä kuitenkin onnistumatta. Vastaaja on päättänyt järjestää nyt kysymyksessä olevan tapahtuman kyseisessä esteellisessä tilassa arvioituaan, että tapahtuman järjestämättä jättämisestä aiheutuisi useammalle henkilölle enemmän haittaa kuin sen järjestämisestä. Esitetyn selvityksen perusteella vastaaja on siten päättänyt järjestää nyt kysymyksessä olevan tapahtuman esteellisessä tilassa tietoisena siitä, että tila ei sovellu liikuntarajoitteisille henkilöille.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa selvyyden vuoksi, että yhdenvertaisuuslakia sovelletaan sekä julkisessa että yksityisessä toiminnassa. Lakia ei sovelleta yksityis- eikä perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan tai uskonnonharjoitukseen, joista nyt kysymyksessä olevassa asiassa ei kuitenkaan ole kysymys. Yhdenvertaisuuslakia sovelletaan siten myös vastaajana asiassa olevan yhdistyksen toimintaan.

Lautakunta katsoo, että nyt kysymyksessä olevaa tapahtumaa ja siihen osallistumista on pidettävä avoimeen yhteiskunnalliseen kulttuurielämään osallistumisena, johon yhdenvertaista osallistumista vammaisyleissopimus turvaa. Vastaajalla on siten tapahtumaa järjestäessään ollut velvollisuus toteuttaa asianmukaiset toimet varmistaakseen vammaisille henkilöille muiden kanssa yhdenvertaisen pääsyn tapahtumaan.

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella hakija ei ole mennyt tapahtumapaikalle. Vastaaja on kuitenkin ennen tilaisuuden järjestämistä ilmoittanut, että tapahtumapaikka on esteellinen, sillä sinne ja siellä sijaitsevaan esteettömäksi tarkoitettuun vessaan on kuljettava portaita. Tässä yhteydessä pyörätuolilla liikkuvalle hakijalle on selvinnyt, ettei tila ole hänelle esteetön siten, että hän pääsisi osallistumaan tapahtumaan. Lautakunta katsoo, että hakijalla on vastaajan ilmoituksen perusteella ollut syy olla menemättä tapahtumapaikalle. Näin ollen hakija on voinut henkilökohtaisesti olla esteellisen tapahtuman aiheuttaman syrjinnän kohteena, vaikka hän ei ole mennyt tapahtumapaikalle.

Edellä esitetty huomioon ottaen lautakunta katsoo, että asiassa syntyy olettama hakijaan hänen vammaisuutensa perusteella kohdistuneesta välillisestä syrjinnästä (ks. myös esimerkiksi YVTltk 315/2017).

Syrjintäolettaman kumoaminen

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan, jos asiaa käsiteltäessä on esitetty riittävästi sellaista selvitystä, jonka perusteella voidaan olettaa syrjinnän kieltoa rikotun, olisi vastapuolen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu. Kohtelua ei ole yhdenvertaisuuslain 13 §:n mukaan pidettävä välillisenä syrjintänä, jos käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia.

Vastaaja on todennut yrittäneensä tuloksetta etsiä toiminta-alueeltaan esteetöntä tilaa, jossa tapahtumien järjestäminen olisi mahdollista ilmaiseksi tai hyvin pientä maksua vastaan. Taloudellisen tilanteensa vuoksi vastaajan ei ole ollut mahdollista maksaa tilan käyttämisestä. Vastaaja on lisäksi todennut päättäneensä järjestää tapahtuman nyt kysymyksessä olevassa esteellisessä tilassa, koska sen omistajat ovat useista muista vastaajan toiminta-alueen toimijoista poiketen pitäneet seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksia ajavaa vastaajaa arvokkaana yhteistyökumppanina, ja ymmärtäneet seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille järjestettävän tapahtuman edellytykset. Vastaaja on vielä esittänyt arvioineensa, että tapahtuman järjestämättä jättämisestä olisi aiheuttanut valtaosalle sen jäsenistä enemmän haittaa kuin mitä tapahtuman järjestämisestä on aiheutunut.

Lautakunta toteaa, että vastaajan tavoitetta järjestää seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille turvallinen tapahtuma voidaan sinänsä pitää yhdenvertaisuuslain 13 §:ssä tarkoitettuna hyväksyttävänä tavoitteena.

Asiassa tulee siten vielä arvioitavaksi, ovatko tavoitteiden saavuttamiseksi käytetyt keinot olleet asianmukaisia ja tarpeellisia. Vastaaja on esittänyt taloudellisen tilanteensa olevan huono, ja ettei sen saatavilla ole ollut muuta sen arvoja vastaavaa tapahtumatilaa, joka olisi ollut ilmainen tai hyvin edullinen ja esteetön.

Lautakunta toteaa, että vastaajalla on edellä esitetysti ollut velvollisuus varmistaa, että vammaisilla henkilöillä on muiden kanssa yhdenvertainen pääsy sen järjestämään tapahtumaan. Esteettömyyden ja saavutettavuuden toteuttamista koskeva velvoite on ehdoton. Tämä tarkoittaa, että toimija, jolla on velvollisuus varmistaa vammaisille henkilöille esteettömyys ja saavutettavuus, ei voi vedota laiminlyönnin syynä tästä aiheutuvaan rasitteeseen. (Committee on the Rights of Persons with Disabilities, General Comment No. 2 (2014), kappale 25)

Nyt kysymyksessä olevassa asiassa on kysymys esteettömyyden ja saavutettavuuden takaamista koskevasta velvoitteesta, jonka laiminlyönnin syynä ei voi vedota velvoitteesta aiheutuviin kustannuksiin. Vastaaja ei ole esittänyt, ettei sen saatavilla olisi ollut maksullisia esteettömiä tiloja tapahtuman järjestämiseen. Lautakunta katsoo, että nyt kysymyksessä olevan tapahtuman järjestämistä pyörätuolia käyttävälle henkilölle esteellisessä tilassa pääasiassa tilan maksuttomuuden vuoksi ei voida pitää asianmukaisena ja tarpeellisena keinona sinänsä hyväksyttävän tavoitteen saavuttamiseksi.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo siten, että vastaaja ei ole kyennyt kumoamaan asiassa syntynyttä syrjintäolettamaa. Vastaajan menettelyssä on näin ollen ollut kysymys hakijaan hänen vammaisuutensa vuoksi kohdistuneesta välillisestä syrjinnästä.

Hyvitystä koskeva suositus

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voi yhdenvertaisuuslain 20 §:n 3 momentin mukaan suosittaa hyvityksen maksamista syrjinnän kohteeksi joutuneelle.

Yhdenvertaisuuslain 24 §:n 1 momentin mukaan hyvityksen tulee olla oikeudenmukaisessa suhteessa teon vakavuuteen. Teon vakavuutta arvioidaan ottamalla huomioon rikkomuksen laatu, laajuus ja kesto. Pykälän 3 momentin mukaan hyvitystä voidaan kohtuullistaa tai se voidaan jättää määräämättä, jos hyvitys muodostuisi kohtuuttomaksi ottaen erityisesti huomioon kieltoa rikkooneen pyrkimykset estää tai poistaa menettelyn vaikutukset ja kiellon rikkojan taloudellinen asema.

Yhdenvertaisuuslain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen mukaan rikkomuksen laatu, laajuus ja kesto vaikuttavat hyvityksen määrään siten, että mitä vakavammasta ja mitä kauemmin jatkuneesta oikeudenloukkauksesta on kysymys, sitä suurempi tuomittavan hyvityksen tulisi olla. Rikkomuksen vakavuutta arvioidaan objektiivisten kriteereiden eikä pelkästään loukatun subjektiivisen kokemuksen perusteella. Syrjinnän laatua ja vakavuutta arvioitaessa voidaan kiinnittää huomiota esimerkiksi siihen, mitä ja kuinka vakavia seurauksia syrjinnästä on loukatulle aiheutunut, onko syrjintä ollut tietoista ja onko syrjintä perustunut useaan syrjintäperusteeseen. Hallituksen esityksessä korostetaan oikeasuhtaisuutta hyvityksen määrän arviointia ohjaavana periaatteena. (HE 19/2014 vp, s. 90)

Pykälän 3 momentin perusteluissa on todettu, että hyvityksen kohtuullistamisen ja määräämättä jättämisen tulee perustua kokonaisvaltaiseen harkintaan, jossa erityisesti huomioon otettavia seikkoja ovat rikkojan pyrkimykset estää tai poistaa menettelynsä vaikutukset sekä hänen taloudellinen asemansa. Lisäksi harkinnassa voidaan ottaa huomioon myös muut kohtuullisuusarvioinnin kannalta merkitykselliset seikat ja olosuhteet. Hyvitys saattaisi joissain tapauksissa olla kohtuuton seuraamus myös esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa rikkoja on pyrkinyt toimimaan syrjinnän kieltoa tai vastatoimien kieltoa koskevan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti taikka joissa hän on loukattua tyydyttävällä tavalla korjannut menettelynsä seuraukset. Tällaisissa tilanteissa hyvitystä voitaisiin kohtuullistaa tai se voitaisiin jättää määräämättä. (HE 19/2014 vp, s. 91)

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, että nyt kysymyksessä olevassa asiassa on kyse yksittäisestä tapahtumasta, johon hakija ei ole vastaajan menettelyn johdosta voinut osallistua. Menettelyn vakavuutta lisää se, että esitetyn selvityksen perusteella vastaaja on järjestänyt tapahtuman tietoisena siitä, ettei tapahtumapaikka ole esteetön ja siten pyörätuolilla liikkuvan hakijan saavutettavissa.

Todetut seikat kokonaisuutena huomioon ottaen lautakunta suosittaa vastaajaa maksamaan hakijalle 1 000 euron hyvityksen, jota on pidettävä määrältään oikeudenmukaisena suhteessa teon vakavuuteen. Esitetty selvitys kokonaisuutena huomioon ottaen hyvitystä ei myöskään voida pitää kohtuuttomana.

Johtopäätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo vastaajan syrjineen hakijaa ja kieltää vastaajaa uusimasta syrjintää.

Lautakunta suosittaa vastaajaa maksamaan hakijalle 1 000 euron hyvityksen.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen.

Lainkohdat

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 2 §, 8 § 1 mom, 10 §, 13 §, 20 §, 24 § ja 28 §

Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (SopS 26–27/2016) 3, 5, 9 ja 30 artikla

Muutoksenhaku

Lautakunnan asettamaan suositukseen hakijalle maksettavasta hyvityksestä ei saa hakea muutosta.

Muilta osin päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta. Muutoksenhakuohjaus liitteenä.

Asian ovat päättäneet Outi Anttila (puheenjohtaja), Anna Autio, Henrik Gustafsson ja Husein Muhammed. Asian esittelijä Alexandra Strandén.